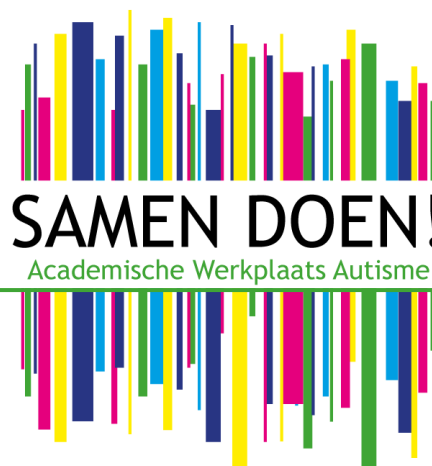

Wonen

Begeleid of zelfstandig kunnen wonen

In het kader van de Academische Werkplaats Autisme Samen Doen! ontwikkelde de werkgroep Wonen een WoonWijzer waarin bestaande en nieuwe kennis over wonen is gebundeld en toegankelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen.

De WoonWijzer

Aandacht voor specifieke woonwensen van mensen met autisme is geen luxe, maar noodzaak. Prettig wonen zorgt voor een veilig gevoel en geeft een stabiele basis. Zonder passende woonplek kun je onvoldoende meedoen in de samenleving.

De werkgroep ontwikkelde een WoonWijzer om bij te dragen aan verbetering in de realisatie van passende woonplekken voor mensen met autisme. De WoonWijzer is primair bedoeld voor gemeenten en woningcorporaties. Andere belanghebbenden zijn mensen met autisme, professionals en onderzoekers.

Je vindt de WoonWijzer op www.woonwijzerautisme.nl en op de websites van PAS en Samen Doen!

Conclusies

- Het belang van woonwensen voor mensen met autisme wordt onderschat
- Er is grote diversiteit onder mensen met autisme en zo ook in hun woonwensen. Algemene aanwijzingen zijn hierdoor onmogelijk te geven.
- Er is weinig bekend over het wonen van 40-plussers met autisme
- Er is nauwelijks informatie over woonbehoeften van mensen met autisme voor gemeenten en woningcorporaties. Er is bij deze

groepen te weinig kennis over dit onderwerp.

- Samenwerken met ervaringsdeskundigen levert meer relevante, urgente, nieuwe en doorleefde kennis en prioriteiten op.

Aanbevelingen

- Meer aandacht voor woonwensen van 40-plussers met autisme
- Meer aandacht voor aanpassingsmogelijkheden van bestaande woningen (universal design)
- Ook voor gemeenten verdient het aanbeveling om meer samen te werken met mensen met autisme.

Werkgroepleden

Mieke Cardol, Lector Disability Studies Kenniscentrum Zorginnovatie, Hogeschool Rotterdam (voorzitter)

Heidi van Heijningen-Tousain, assistent onderzoeker, Hogeschool Rotterdam

Marieke Beltman, onderzoeker, Hogeschool Rotterdam

Marian Hansen, GZ psycholoog, Yulius Kurt Joseph, GZ psycholoog, 's Heerenloo

Marla Vernoy, ervaringsdeskundige, PAS Paul Blankert, ervaringsdeskundige, PAS

Michiel van Maaren, manager, Horizon

Oud leden: *Paul van Lieshout*, *Inge Bramsen*, *Mitzi Waltz* (Hogeschool Rotterdam), *Gemmy Peters* (Radboud UMC), *Renee Dijkhuis*, (Stumass)

Samen Doen! - Een academische werkplaats autisme ter bevordering van de samenlevingsparticipatie van mensen met autisme door intersectorale samenwerking in de begeleiding tijdens cruciale transitie in de levensloop. Voor autisme zijn er twee academische werkplaatsen actief. Samen Doen en Reach-Aut

Publicaties

Literatuurstudie Wonen met autisme 1) Thema's, kwesties en patronen identificeren. 2) Richting geven aan vervolgonderzoek en de te ontwikkelen Woonwijzer	Publicatie; rapport: M. Waltz, M. Beltman & M. Cardol (2015) <i>Autisme en wonen</i> ; literatuurstudie
Onderzoek woonbehoeften jongvolwassenen met autisme in woontrainingscentrum Woonbehoeften, woonwensen en woonervaringen van jongvolwassenen met autisme in beeld brengen	Publicatie; artikel: M. Waltz, G. Speelmans, M. Cardol (2016). Supporting young adults on the autism spectrum towards independence: Lessons from the Netherlands. <i>Good Autism Practice 17 (2): 5-15</i> .
Onderzoek belang context bij goed wonen Inzicht krijgen in hoe de visie van het Papagenohuis concreet gestalte heeft gekregen in de inrichting van het huis en in de dagelijkse ondersteuningspraktijk	Publicatie; rapport: M. Beltman, M. Cardol (2017). Onderzoek naar visie en methoden Papagenohuis.
Onderzoek samenwerking ervaringsdeskundigen en professionals Wat zijn de lessons learned?	Publicatie, artikel: Cardol, M., Blankert, P. & Vernoy, M. (2018). Ervaringsdeskundigen en professionals: betekenisvol samenwerken. <i>Wetenschappelijk Tijdschrift Autisme</i> , jrg 17, nr 3, pag 47-59.
Resultaten 4 jaar AWA-werkgroep wonen Ontwikkeling, onderbouwing en presentatie van de WoonWijzer	Te verschijnen in WTA, 2019 Auteurs: gehele werkgroep

Studentenonderzoek bij de Hogeschool Rotterdam

Onderzoek families met een kind met autisme Inzicht woonbehoeften en dilemma's	Eindverslag Afstudeeronderzoek Nynke Kranenburg (2016): <i>Wonen met een kind met een Autisme Spectrum Stoornis</i>
Onderzoek ouderen met autisme Inzicht woonbehoeften en dilemma's	Eindverslag Afstudeeronderzoek Vikky Braam (2017): <i>Wonen met autisme - ouderen</i>
Onderzoek woonbehoeftes jongvolwassenen Inzicht woonbehoeften en dilemma's	Eindverslag Afstudeeronderzoek Guus Janssen (2017): 'Maar, wat vind jij belangrijk?' Een onderzoek naar de woonbehoeftes van jongvolwassenen met autisme spectrum stoornis (ASS).
Onderzoek naar de rol van gemeenten en woningcorporaties Inzicht in de rol van gemeenten en corporaties	Eindverslag afstudeeronderzoek Brigitte Dijkstra (2015): Een ergotherapeutisch perspectief op wonen met autisme.

Onderzoek 's Heerenloo

Tevredenheidsonderzoek woonvoorzieningen voor mensen met autisme i.o.v. 's Heerenloo, inzicht in hoe bestaande woonvoorzieningen worden gewaardeerd	Verslag Stephanie Vos (2017): <i>autismewoningen 't PASS en Het MHOOM</i>
---	---

Presentaties

Poster werkgroep Wonen NVA congres, Rotterdam, 2015 Wie zijn we en wat doen we	Gehele werkgroep
Presentatie 's Heerenloo Posterpresentatie over lopend onderzoek, 2016	Kurt Joseph
Presentatie Liverpool, Disability Studies congres (2015)	Mieke Cardol: 'A plea for more extended use of experiential knowledge in research and health care (education)'
Presentatie Regionaal Intersectoraal Autisme Netwerk Zuid-Holland Noord en Midden Holland. Symposium 'Ervaringsdeskundigheid' 2018	Mieke Cardol: 'Een verschil maken; samenwerken in de Academische Werkplaats'.
Lessen Hogeschool Rotterdam Implementatie van ervaringen en kennis uit de werkgroep in lessen voor studenten ergotherapie en verpleegkunde en in minor Disability & Diversiteit	Mieke Cardol
Wonen waar je je thuis voelt NVA Congres, 9 november 2018	Paul Blankert en Mieke Cardol

Samen Doen! - Een academische werkplaats autisme ter bevordering van de samenlevingsparticipatie van mensen met autisme door intersectorale samenwerking in de begeleiding tijdens cruciale transities in de levensloop. Voor autisme zijn er twee academische werkplaatsen actief. Samen Doen en Reach-Aut